

Suxerencia ao Concello de Ferrol para que respectando a autonomía local valore a conveniencia, de elaborar un protocolo de actuación relativo á problemática que afecta a persoas con “Síndrome de Diógenes”, especialmente no relativo á prevención e detección precoz; así como valorar a conveniencia de implementar un rexistro no que se inclúan casos valorados e diagnosticados, para efectuar un seguimento dos resultados conseguidos; e que finalmente se realicen as verificacións e comprobacións necesarias a fin de proporcionar a protección á integridade da persoa afectada

Sr. Alcalde do concello de Ferrol
Praza de Armas, s/n
15402 Ferrol A CORUÑA

Expediente: U.8.Q/10609/21

Santiago de Compostela, 5 de xullo de 2022

Sr. alcalde :

Recibimos o seu informe (R.E. 1890/22) en relación co expediente de queixa referenciado, iniciado nesta institución a instancias de D. xxx, no que aportan diferentes informes da Policía Local sobre denuncias dende o ano 2015, relativas a conflitos de convivencia veciñal e ocupacións irregulares de vivenda.

ANTECEDENTES

O promotor deste expediente de queixa, dirixiuse a esta institución referindo problemática de cambio de chave dun portal.

Entre a documentación remitida por ese Concello de Ferrol, consta o seguinte informe da Policía Local :

Informe de 4 de xaneiro do 2018:

“Los policías que suscribimos le informamos a usted de que en la tarde del día 4 de enero, sobre aproximadamente las 21:30 horas fuimos comisionados por la sala del 092 para trasladarnos a la calle xxx, piso xxx, ya que denunciaban que el vecino de arriba había cortado el cable de antena de la tv para su uso.-----

Identificamos a la requirente del servicio, resultando ser xxx, nacida xxx, con domicilio en xxxr, hija de xxx y xxx, con DNI nº xxx , teléfono de contacto nº xxx, la que nos manifestó lo arriba relatado.-----

Identificamos al denunciado, resultando ser xxx, nacido en xxx, con domicilio en xxx en el piso xxx, con DNI nº xxx, el que negó los hechos presuntamente acontecidos.-----

Reseñar que este señor padece un **más que posible síndrome de diógenes**, con una carencia social y de higiene más que palpable. El olor que desprende la vivienda donde reside es nauseabundo, vomitivo, donde tiene una habitación entera llena de bolsas de basura acumuladas. Por lo que, por parte de quien corresponda, se adopten las medidas oportunas para ayudar a esta persona que lo necesita, además de provocar un foco infeccioso con el consecuente **problema de salubridad para él y para los vecinos.**”

ANÁLISE

Valorado o contido do exposto no informe remitido, convén lembrar a suxestión que no seu día esta institución formulou a ese Concello de Ferrol, no expediente (U.8.Q. 582/20) no que esencialmente sinalábase que :

1.-Os concellos a través dos seus servizos municipais veñen detectando nos últimos anos, situacións de insalubridade provocadas pola falta de hixiene e acumulación de lixo en vivendas ou rúas, que provocan risco para a saúde, situacións de risco de incendio e outros, que xeran alarma social e problemáticas de seguridade pública.

Ditas situacións afectan á normal convivencia das relacións comunitarias, levando asociado maioritariamente unha problemática social sobre a que non existe conciencia.

A detección dos casos pode ser :

- de oficio: por propia iniciativa dalgunha área municipal ou denuncia.
- a instancia de parte, por calquera interesado, familiar, comunidade ou rara vez o propio afectado.

Os problemas xerados, afectan á salubridade pública e ao contorno comunitario, pero sobre todo, ás propias persoas afectadas, nas que concorre un elevado risco social para a súa propia integridade física e tamén para o seu benestar emocional, que require redobrar esforzos para garantir a súa protección.

2.- A intervención social é complexa, toda vez que unido á negación da patoloxía, se adoita rexeitar calquera actuación que puidera propiciar un cambio.

3.- Son diferentes os servizos municipais implicados na abordaxe destas problemáticas : medio ambiente, sanidade, seguridade cidadá, e servizos sociais, polo que a coordinación ha de ser estreita.

4.- A intervención inicial por parte dos concellos, adoita a proporcionarse dende os servizos sociais municipais co obxectivo de efectuar unha mediación que contribúa a mitigar a problemática.

5.- Os concellos proporcionan colaboración para efectuar a limpeza e desinfección da vivenda, empregando efectivos municipais do servizo de limpeza, e mesmo asumindo o seu custo de desinfección nos casos de carencias de recursos económicos suficientes.

6.- Os concellos ofrecen medidas de apoio integral a través dos recursos públicos existentes, unha vez efectuada a valoración e o diagnóstico de cada caso en concreto.

7.- En ocasións é precisa tamén a intervención de Xulgados e Fiscalía, ao no permitir voluntariamente a persoa afectada o acceso á vivenda e persistir o problema sanitario denunciado.

8.- Algúns concellos dispoñen de bases de datos municipais dos expedientes relacionados con problemáticas compatibles con “Síndrome de Diógenes”.

9.-Algún concello ten aprobado formalmente un protocolo de actuación, e outros si ben non consta aprobación formal seguen un itinerario definido que materialmente poderíase considerar un protocolo. Da resposta remitida por algún concello non se pode considerar que se dispoña formal ou materialmente dun protocolo de actuación.

10.- Os concellos recoñecen a complexidade das intervencións municipais, toda vez que son multifactoriais, de emerxencia, e en ocasións comportan risco vital para a persoa afectada.

Exposto canto antecede, convén lembrar que o dereito a desfrutar dun medio ambiente axeitado para o desenvolvemento da persoa se regula no artigo 45.1 da Constitución Española e que aos municipios lles corresponde a responsabilidade de configurar a preservación da salubridade pública.

A Ley 7/1985, 2 de abril Reguladora de las Bases del Régimen Local e no novo marco definido pola *Ley 27/2013, de racionalización y sostenibilidad de la administración local*, no artigo 25.2 establece como competencia municipal :

- A avaliación e información das situacións de necesidade social e a atención inmediata a persoas en situación de risco ou exclusión social e
- A protección da salubridade pública.

A Lei 8/2008 do 10 de xullo de Saúde de Galicia no artigo 80 establece como competencia da administración local o control sanitario de edificios e lugares de vivenda e convivencia humana.

A Lei 2/2016, de 10 de febreiro, do solo de Galicia no artigo 136 dispón que os concellos ditarán ordes de execución que obriguen ás persoas propietarias de bens inmobles a realizar as actuacións necesarias para dar debido cumprimento aos deberes de salubridade que sinala o artigo 135.

A Ley 14/1986, de 25 de abril, general de Sanidad prevé no seu artigo 42 que os concellos teñen responsabilidades no control sanitario de edificios e lugares de vivenda e convivencia humana.

Partindo da complexidade que comportan estas problemáticas, e co ánimo de protexer a saúde pública e prestar os servizos municipais necesarios, dentro do marco xurídico exposto, formulamos a ese concello unha suxestión.

Do estudo de cantos informes e datos lograronse incorporar a esta investigación de oficio, obsérvase que as pautas de intervención conxunta de todos os axentes implicados permiten desenvolver unha actuación coordinada que logra resolver en moitas ocasións, eficazmente

estas problemáticas, toda vez que se facilitan cantos recursos sociais son necesarios para asistir ás persoas que as xeran de xeito que se recuperen as adecuadas condicións de habitabilidade.

CONCLUSIÓN

Por todo o indicado anteriormente, considérase necesario no exercicio da facultade atribuída a esta institución en aplicación do disposto no artigo 32.1 da Lei 6/1984 da Valedora do Pobo formularlle ao Concello de Ferrol, a seguinte **SUXESTIÓN**:

- Que valore a conveniencia, de ser o caso, de aprobar formalmente un protocolo de actuación ou que deseñe un plan material de intervención municipal de abordaxe das problemáticas que afectan ás persoas con “Síndrome de Diógenes”, no que se podería incluír a prevención e detección precoz destes casos, determinar a área municipal á que se encomenda o impulso inicial e as entidades, ou outras administracións públicas que puideran estar implicadas e as medidas a adoptar no que atinxe á salubridade pública da contorna.
- Que a efectos de acadar unha efectiva análise da casuística rexistrada no Concello de Ferrol, se valore a conveniencia de configurar un rexistro ou base de datos, no que se inclúan os casos valorados e diagnosticados, as vías de recuperación empregadas para a persoa afectada e eventualmente se efectúe un seguimento dos resultados acadados a través dos recursos públicos proporcionados.
- Que neste caso concreto efectúe as verificacións e comprobacións que ao seu criterio considere e correspondan coa debida presteza a fin de proporcionar a axeitada protección á integridade da persoa afectada que descoñece o risco real no que se atoparía a súa propia vida.

Agradézolle de antemán a acollida ao manifestado nesta resolución da Valedora do Pobo, e recórdolle a necesidade de que no prazo dun mes (art. 32.2), dea conta a esta institución da aceptación da suxestión formulada, de ser o caso, e das medidas adoptadas para darlle efectividade, tamén se é o caso.

Ademais, facémolle saber que, en aplicación do principio de transparencia, a partir da semana seguinte á data na que se ditou a presente resolución, esta incluírase na páxina web da institución.

O principio de publicidade das resolucións desta institución refórzase no artigo 37 da Lei 6/1984, cando prevé que a Valedora do Pobo, no seu informe anual ao Parlamento de Galicia, dará conta do número de tipos de queixa presentadas; daquelas que foron rexeitadas e as súas causas, así como das que foron obxecto de investigación e o seu resultado, con

especificación das suxestións ou recomendacións admitidas pola administración pública galega.

Agradecéndolle a súa colaboración, reciba un atento saúdo.

María Dolores Fernández Galiño
Valedora do Pobo